

Република Србија
Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде
Управа за ветерину

#ЕУ
ЗА ТЕБЕ
Пројекат финансира Европска унија

Орална вакцинација дивљих месоједа против беснила

Србија 2021-2030

Светска здравствена организација (СЗО),
Организација за храну и пољопривреду (ФАО)
и Светска организација за здравље животиња (ОИЕ),
беснило виде као приоритетну зоонозу у приступу
"Један свет једно здравље" ("One World One Health")

Беснило је укључено у нову мапу пута СЗО за
период 2021-2030 као зооносна болест која захтева
интензивну међусекторску координацију на националном,
регионалном и глобалном нивоу.

1. Зашто је важно вакцинисати против беснила лисице и друге дивље животиње?

Лисице и други дивљи месоједи представљају резервоар вируса
беснила у Србији, региону и у Европи. Вакцинацијом ових врста
животиња прекида се ланац трансмисије, односно преношења
вируса на домаће животиње, кућне љубимце и на људе. Беснило је
практично 100% фатална болест када се појаве клинички
симптоми, али је могуће спречити вакцином која је доступна за све
врсте животиња и за људе.

2. Како беснило код лисица утиче на домаће животиње?

Вирус беснила се са дивљих преноси на домаће животиње, псе и
мачке, а са њих може да се пренесе и на људе. Беснило се јавља у
више од 150 држава и територија широм света, а у неким земљама
вирус беснила се пренео и у урбане средине где су резервоар
вируса напуштени пси и мачке са којих се лако преноси на људе
(нпр. Индија, Пакистан).

3. Како да препознамо бесну лисицу, како се она понаша?

У зависности од стадијума болести, најчешћи симптоми беснила
код лисица укључују нападе, немогућност пијења воде
(хидрофобија), дезоријентацију, стање попут „пијанства“ и, у
неким случајевима, грижење предмета и других животиња у
окружењу. Треба напоменути, међутим, да многи од ових
симптома нису јединствени за инфекцију беснилом. Зато је, у
ствари, тешко препознати бесну животињу.

4. Како бесна лисица може да угрози урбано становништво?

Беснило је акутно заразна вирусна болест централног нервног
система, која се типично преноси преко плувачке заражених
животиња, најчешће угризом. Бесна лисица, у потрази за храном,
долази у насељена места и угризом вирус преноси на домаће
животиње, псе или мачке. Вирус се, такође најчешће угризом,
преко плувачке инфициране животиње, преноси на човека.

Орална
вакцинација
дивљих
месоједа
против
беснила
Србија 2021-2030

5. Због чега је важно да вакцинација лисица буде спроведена у целом региону?

Резервоар вируса у Србији и у региону су дивљи месоједи,
односно лисице. Како дивље животиње не познају
административне границе и имају велики пречник кретања,
посебно у потрази за храном, оне лако прелазе из једне државе у
другу и на тај начин вирус беснила циркулише у целом региону.
Поред тога, имајући у виду да наш регион представља
јединствено епизоотиолошко и епидемиолошко подручје,
координација и сарадња у решавању свих болести, а посебно
болести код дивљих животиња је приоритет. Зато је важно да се
програм оралне вакцинације спроводи синхронизовано, у целом
региону, сваког пролећа и јесени.

6. Како се вакцинишу лисице?

Вакцина је, у облику раствора, смештена у пластично-
алуминијумску капсулу која се налази у средишту хранљивог
мамка. Мамак је привлачног мириса и укуса за дивље
животиње/лисице. Мамци са вакцином бацају се у природна
станишта дивљих животиња из малих авиона. Привучене
атрактивним мирисом, лисице и други дивљи месоједи проналазе
мамке, загризу их и пробију капсулу. Доласком слузнице уста у
контакт са раствором вакцине, животиње бивају имунизоване и у
периоду за 2-3 недеље развију имунитет који их штити од
болести.

Орална
вакцинација
дивљих
месоједа
против
беснила
Србија 2021-2030

7. Какви су досадашњи резултати вакцинације лисица у Србији?

Спровођење програма оралне вакцинације лисица и других
дивљих месоједа против беснила у Србији је почело у јесен 2010.
године, када је реализована прва кампања. У годинама пре
примене програма, било је пријављено и до 200 случајева
беснила годишње. Као резултат спровођења оралне
вакцинације, овај број је био значајно мањи из године у годину, а
последњи случај беснила дијагностикован је и пријављен крајем
2018. године

Орална
вакцинација
дивљих
месоједа
против
беснила
Србија 2021-2030

8. Како је Европска унија помогла Србији у искорењивању беснила код лисица?

Европска унија је препознала значај искорењивања беснила у
популацији дивљих животиња у Србији и региону и покренула је
низ пројеката преко којих је помогла, не само набавку и
дистрибуцију вакцина, већ и набавку опреме и возила за
ветеринарске лабораторије, Управу за ветерину и целокупну
ветеринарску службу. Поред тога, обезбедила је пројекте
техничке помоћи за јачање капацитета ветеринарске службе,
усавршавање домаћих стручњака, али и јачање сарадње и
размену информација са колегама у региону и у ЕУ. Свеобухватан
приступ и вишегодишња, континуирана подршка Европске уније,
као и посвећеност и стручност ветеринарске службе, дали су
очекиван резултат и Србија је на добром путу да ускоро и
званично постане земља без беснилом заражених животиња.

Пројекат финансира Европска унија

Ова публикација објављена је уз помоћ
Европске уније. За садржину ове публикације
искључиво је одговоран Weglobal и та садржина
не одражава званичне ставове Европске уније

Орална
вакцинација
дивљих
месоједа
против
беснила
Србија 2021-2030